

REGULAMIN

OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW II ROKU WYDZIAŁU NAUK MEDYCZNYCH W KATOWICACH PODCZAS ZAJĘĆ Z PRZEDMIOTU ‘HIGIENA I EPIDEMIOLOGIA’

Zajęcia są prowadzone przez Katedrę i Zakład Epidemiologii (jednostka nauczająca).

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, seminariów i ćwiczeń, przy czym wykłady prowadzone są w formie e-learningu. Warunkiem dopuszczenia do zajęć w e-learningu jest zalogowanie się z własnego konta na platformę e-learningową.

Nauczanie przedmiotu jest realizowane poprzez udział Studentów zarówno w wykładach, jak i seminariach oraz ćwiczeniach, a także poprzez przyswojenie treści obowiązkowych pozycji literaturowych. Program kształcenia (przedstawiony poniżej) koresponduje z treścią tzw. minimum programowego dla przedmiotu ‘higiena i epidemiologia’. Ćwiczenia odbywają się według harmonogramu wyznaczonego przez Dziekanat, zgodnie z podaną poniżej tematyką ćwiczeń. Tematy ćwiczeń reprezentują zagadnienia obejmujące epidemiologię oraz higienę pracy i komunalną. Osobą odpowiedzialną za realizację ćwiczeń (kierownik ćwiczeń) jest: prof. dr hab. med. Małgorzata Kowalska (mkowalska@sum.edu.pl). Karta przedmiotu zawierająca szczegółowe efekty kształcenia jest dostępna w formie elektronicznej na stronie internetowej Katedry (<http://epidemiologia.sum.edu.pl/>).

Kierownik ćwiczeń jest adresatem wszelkich próśb i pytań związanych z udziałem Studentów w zajęciach.

Program Kształcenia

Wykłady

1. Podstawy epidemiologii. Definicja, podział i zastosowania epidemiologii. Pomiar w epidemiologii.
2. Dobra praktyka epidemiologiczna. Metody badań epidemiologicznych. Elementy demografii w epidemiologii.
3. Środowiskowe zagrożenia zdrowia.
4. Astma wieku dziecięcego w badaniach epidemiologicznych.
5. Czynniki biologiczne w narażeniu zawodowym.

Seminaria

1. Epidemiologia opisowa - zalety i wady modelu badania opisowego, możliwości pozyskiwania danych do opisu sytuacji zdrowotnej wskazanej populacji z uwzględnieniem m.in. czasu, miejsca oraz innych czynników (pierwotne i wtórne dane).
2. Epidemiologia analityczna. Charakterystyka podstawowych typów badań cele, sposób realizacji i przykłady epidemiologicznego badania ekologicznego, przekrojowego, kohortowego i kliniczno-referencyjnego: zalety i ograniczenia w/w badań. Błędy w badaniach epidemiologicznych; źródła, znaczenie błędu przypadkowego i systematycznego oraz możliwości ograniczenia ich wpływu na wyniki badań.
3. Epidemiologia środowiskowa – koncepcja dziedziny i jej znaczenie dla zdrowia publicznego, możliwości oceny ryzyka zdrowotnego z wykorzystaniem wyników badań epidemiologicznych i umiejętność interpretacji poszczególnych miar ryzyka na wybranych przykładach chorób niezakaźnych (choroby układu krążenia, nowotwory, wypadki, urazy i zatrucia).
4. Epidemiologia chorób zakaźnych - podstawy prawne i wytyczne dotyczące zgłaszalności, podejrzeń i rozpoznanych chorób zakaźnych. Międzynarodowe przepisy zdrowotne (źródła informacji). Nowe zagrożenia. Nadzór epidemiologiczny.
5. Higiena i medycyna pracy – pojęcie choroby zawodowej i choroby związanej z wykonywaniem pracy, demonstracja listy chorób zawodowych, omówienie procedury rozpoznawania i zgłaszania chorób zawodowych. Higiena szkolna. Możliwości działań profilaktycznych.

Ćwiczenia

1. Koncepcje bezwarunkowej i warunkowej zależności przyczynowo-skutkowej w opisie etiopatogenezy chorób. Postulaty Henle-Koch'a i kryteria Hill'a w ocenie związków przyczynowo-skutkowych w epidemiologii. Koncepcja ryzyka i jego miary (ryzyko bezwzględne, ryzyko względne i ryzyko przypisane narażeniu). Doniesienie naukowe - poszukiwanie błędów i czynników zakłócających w doniesieniu naukowym, obliczanie miar ryzyka oraz różnicy ryzyka, praktyczna interpretacja przedziału ufności.
2. Epidemiologia opisowa – realizacja zadań praktycznych w oparciu o dane zawarte w bazach danych: HFA-Db, krajowym rejestrze nowotworów, epimeldunkach w zakresie chorób zakaźnych, bazie chorobowości hospitalizowanej NIZP-PZH. Standaryzacja współczynników opisujących stan zdrowia.
3. Epidemiologia analityczna - protokół badawczy, przygotowanie standardowego protokołu epidemiologicznego badania opisowego, przekrojowego, kohortowego, i kliniczno-referencyjnego. Interpretacja wyników badań.
4. Epidemiologia kliniczna – definicja i zadania epidemiologii klinicznej, koncepcja i ustalanie wartości należnej. Wiarygodność testów diagnostycznych, eksperymentalne badanie kliniczne, znamienność statystyczna a kliniczna wyniku.
5. Epidemiologia chorób zakaźnych - analiza sytuacji epidemiologicznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na zakażenia szerzące się drogą krwi: wzv B, wzv C, HIV/AIDS.
6. Zakażenia szpitalne – metody badań stosowane w nadzorze epidemiologicznym zakażeń. Metody profilaktyki - standardy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy z zakładach opieki zdrowotnej. Kalendarz szczepień.
7. Epidemiologia przewlekłych chorób niezakaźnych - analiza sytuacji epidemiologicznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na choroby układu krążenia, nowotwory, wypadki, urazy i zatrucia. Metody profilaktyki. Biomonitoring.
8. Higiena żywności i żywienia. Normy żywieniowe, wartości odżywcze pożywienia, jakościowa i ilościowa ocena żywienia, zatrucia i zakażenia pokarmowe.

Literatura obowiązkowa:

Literatura podstawowa:

1. Beaglehole R., Bonita R., Kjellstrom T.: Podstawy epidemiologii. Wydawnictwo Instytutu Medycyny Pracy. Łódź 2002
2. Jarosz M., Rychlik E., Stoś K., Charzewska J. (red.): Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie. NIZP-PZH 2020. Pozycja dostępna na stronie: https://www.pzh.gov.pl/wp-content/uploads/2020/12/Normy_zywienia_2020web-1.pdf. Obowiązują wybrane rozdziały:
  - Białka str. 48-68
  - Tłuszcze str. 68-98
  - Węglowodany str. 134-148
  - Normy a suplementacja str. 414-423

Literatura uzupełniająca:

1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 r.) z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2022 roku, poz.1657)
2. Iwona Paradowska-Stankiewicz, Magdalena Rosińska, Bogdan Wojtyniak, Andrzej Zieliński. Epidemiologia. Od teorii do praktyki. PZWL. Warszawa 2021

Zaliczenie przedmiotu

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność i aktywny udział we wszystkich zajęciach (I semestr i II semestr). Studenci nieobecni podczas ćwiczeń lub zajęć seminaryjnych w terminie wyznaczonym dla właściwej grupy studenckiej, są zobowiązani do odrobienia zajęć w terminie uzgodnionym z Kierownikiem Ćwiczeń, jednakże nie później niż do zakończenia semestru, którego nieobecność dotyczy. Brak zaliczenia przedmiotu skutkuje niedopuszczeniem studenta do egzaminu końcowego z jednoczesnym wpisaniem oceny niedostatecznej.

Egzamin

Egzamin jest przeprowadzany w formie testu, test zawiera 100 pytań opatrzonych 4 propozycjami odpowiedzi. W każdym przypadku tylko 1 z 4 opcji jest prawidłowa. Wybranie prawidłowej odpowiedzi przekłada się na 1 punkt, co w sumie pozwala na uzyskanie maksymalnie 100 punktów w teście końcowym. Egzamin trwa 100 minut. Przedmiotem testu końcowego jest treść wykładów, seminariów, ćwiczeń i materiałów przekazywanych Studentom oraz treść obowiązkowych pozycji literaturowych (zgodnie z wykazem). Do testu końcowego przystępują wyłącznie ci Studenci, którzy uzyskali zaliczenie. Decyzję o dopuszczeniu Studentki/Studenta do testu końcowego podejmuje Kierownik Ćwiczeń. Podczas testu końcowego obowiązują następujące zasady:

- Nieobecność nieusprawiedliwiona prowadzi do automatycznego przyznania Studentce/Studentowi zera punktów i skutkuje oceną niedostateczną, co jest zgodne z ustaleniami Regulaminu Studiów w SUM.
- Podobnie, zero punktów otrzymują Studenci naruszający kanon dobrego obyczaju i literę prawa.
- Wyniki egzaminu końcowego są przedstawiane za pośrednictwem platformy SUM w formie zachowującej anonimowość danych osobowych.

Ocena końcowa jest wystawiana na podstawie wyniku testu egzaminacyjnego (maksymalna liczba punktów 100). Obowiązuje następujący system ustalania oceny końcowej (wpisywanej do dokumentacji przebiegu studiów, prowadzonej w formie elektronicznej):

Liczba Punktów	Ocena Końcowa
0 – 69	Niedostateczna (2,0)
70 – 74	Dostateczna (3,0)
75 – 79	Dość dobra (3,5)
80 – 84	Dobra (4,0)
85 – 89	Ponad dobra (4,5)
90 – 100	Bardzo dobra (5,0)

Egzamin poprawkowy

Studenci z niedostateczną oceną końcową mają prawo przystąpienia do egzaminu poprawkowego na zasadach określonych w Regulaminie Studiów w Śląskim Uniwersytecie Medycznym. Termin egzaminu poprawkowego zostanie wyznaczony przez Kierownika Katedry i przedstawiony w postaci pisemnej na stronie internetowej Katedry.

Dodatkowe uwagi porządkowe

Podczas zajęć Studenci są zobowiązani do przestrzegania Regulaminu Studiów SUM oraz Regulaminu Bezpieczeństwa na Zajęciach Kontaktowych (tekst poniżej). Wszelkie prośby i pytania dotyczące organizacji i przebiegu zajęć należy kierować bezpośrednio do Kierownika Ćwiczeń.

Regulamin Bezpieczeństwa Na Zajęciach Kontaktowych

1. Student przed przystąpieniem do zajęć ma obowiązek zostawić wierzchnie okrycie w szatni. Na terenie budynku należy zachować ciszę i przestrzegać czystości.
2. Do sali ćwiczeń Studenci wchodzić tylko w obecności prowadzącego zajęcia.
3. W trakcie zajęć należy stosować się do poleceń osoby prowadzącej zajęcia.
4. W sali ćwiczeń należy przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa oraz wskazówek i zaleceń prowadzących zajęcia.
5. Zabrania się niszczenia materiałów dydaktycznych i urządzeń oraz wyposażenia sali ćwiczeń.
6. Zabrania się samowolnego odkręcania zaworów gazowych, zaworów doprowadzających wodę oraz włączania urządzeń elektrycznych.
7. Zabrania się, bez wiedzy prowadzącego zajęcia, opuszczania sali ćwiczeń.
8. Każdy wypadek należy niezwłocznie zgłosić prowadzącemu zajęcia.
9. Apteczka Pierwszej Pomocy znajduje się w Katedrze i Zakładzie Epidemiologii (korytarz Katedry).

Telefony alarmowe:

Centrum ratownictwa – 112
Pogotowie Ratunkowe – 999
Straż Pożarna – 998
Policja – 997

Straż Miejska – 986
Pogotowie Gazowe – 992
Portiernia Główna WLK SUM – 32 20 88 312